

συνέντευξη στον Αλέξανδρο Σαλαμέ, asalames@ekdotiki.gr

VINCENT MUELLER

«Η τεχνητή νοημοσύνη είναι εργαλείο»

Με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία χρηματοδότησε το σχέδιό του κ. Mueller με 1,9 εκατομμύρια ευρώ, ο Γερμανός ακαδημαϊκός αργάνωσε ένα δίκτυο επικοινωνίας στο οποίο επιστήμονες από όλην την Ευρώπη όπου ερευνούν την τεχνητή νοημοσύνη θα συναντώνται και θα ανταλλάσσουν γνώμες και απόψεις πάνω στα συγκεκριμένα αντικείμενα. Το πρότζεκτ που θα φέρει τον τίτλο «Ευρωπαϊκό δίκτυο για την ανάπτυξη των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, διαδραστικότητας και ρομποτικής» θα διαρκέσει τρία χρόνια, όσο η χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα ήθελα να μου πείτε δύο λόγια για το συγκεκριμένο πρότζεκτ.

Η ουαστική μας επιδιώκηση ήταν να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο επικοινωνίας. Το κάναμε γιατί πιστεύαμε ότι η επιστήμη χρειάζεται μία πιο ξεκάθαρη εικόνα ως προς το ποιες είναι οι προκλήσεις της έρευνας πάνω στην τεχνητή νοημοσύνη, αλλά και προς το πώς θέλουμε τελικά να κινηθούμε στα επόμενα χρόνια. Η τεχνητή νοημοσύνη, έχει μία γενική ιδέα και ένα γενικό όραμα. Να κατασκευαστούν μηχανήματα που να είναι ξέμπινα. Κάπι τέτοιο δύμας έναντισσα ασφαρές που δεν βοηθεί στην απόρριψη του πάγκου θα δράσουμε και προς τα πάνω θα κινηθεί η έρευνα. Σε αυτό το δίκτυο λοιπόν, προσποθήσαμε να δώσουμε μια πιο σαφή εικόνα ως προς τονικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος τομέας.

Πρακτικά τι σημαίνει αυτό;

Οπι καλύπτει να γίνουν μετά του δικτύου ερευνητές από όλη την Ευρώπη που ασχολούνται με την τεχνητή νοημοσύνη οργανώνοντας μαζί τους συνέδρια και workshops. Με αλλα λόγια προσποθήσαμε να φτιάξουμε ένα απομείο αναφοράς, στο οποίο μπορεί κανείς να δει τα αποτελέσματα της επικοινωνίας και διαδραστικότητας αυτού του έργου ακόμη και αν δεν είναι άμεσα συνδεδεμένος με αυτό. Μέχρι σημείως έχουμε πάνω από τριάκοσια μέλη, από όλη την Ευρώπη, από τους οποίους οι περισσότεροι έχουν κάνει έρευνα επιπλέον διδακτορικών.

Σε τι στάδιο βρίσκεται η έρευνα πάνω στην τεχνητή νοημοσύνη;

Η τεχνητή νοημοσύνη βρίσκεται σε στάδιο αναβάθμισης. Στο ξεκίνημά της πριν από πενήντα χρόνια αντιμετωπίστηκε με υπερβολική φιλοδοξία. Οι ερευνητές της εποχής πίστευαν ότι θα λυθούν όλα τα προβλήματά της μέσα σε μερικές δεκαετίες. Και όντως έγιναν μεγάλα βήματα. Στην πορεία όμως ανακαλύψαμε ότι τα προβλήματα είναι δυσκαλότερα

Ο Vincent Mueller, αν και καθηγητής με κατεύθυνση στη φιλοσοφία στο Αμερικάνικο Κολέγιο «Ανατόλια», πρωτοστατεί σε ένα πρότζεκτ το οποίο θα φέρει την επιστημονική κοινότητα ένα βήμα πιο κοντά στα βασικά προβλήματα που την απασχολούν σε σχέση την τεχνητή νοημοσύνη.

από ότι νομίζαμε. Για παράδειγμα είναι πολύ πιο εύκολο να κατασκευάσει ένα μηχάνημα που παίζει καταπληκτικό σκάκι, από ένα μηχάνημα που ξεκαρδίζει το σκάκι από τη γέρα απολογώντας το γιατί είναι δισφορετικοί. Αυτό είναι και ένα βασικό εμπόδιο στην ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης. Η έλλειψη αντίληψης. Τα προγράμματα αυτά φαινομενικά έχουν μια σχετική αντίληψη και νοημοσύνη, αλλά στην πραγματικότητα δεν έχουν τίποτα. Το μηχάνημα που παίζει σκάκι δεν έχει την πραγματική ιδέα τι είναι σκάκι.

Ποιες ήταν οι βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίσατε ως καθηγητής φιλοσοφίας, για να αποφασίσετε τελικά να ασχοληθείτε με την τεχνητή νοημοσύνη;

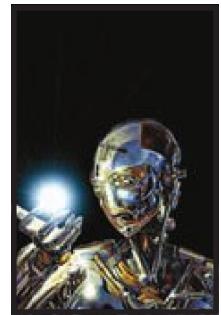
Η βασική προκλήση που αντιμετώπισα είναι ότι θεωρώ ότι μπορεί να υπάρξει μια καρποφόρα συνεργασία ανάμεσα στη δύο κατευθύνσεις, καθώς προκύπτουν βασικά φιλοσοφικά προβλήματα, όπως αυτά της ελεύθερης θέλησης. Υπάρχει ένα μηχάνημα να έχει ελεύθερη θέληση; Κατά την άποψή μου ναι. Αν είχαμε τέτοια μηχανήματα, θα έπρεπε να έχουν ευθύνη για τις πρωτοβουλίες που πάρουν.

Ακούγεται λίγο απειλητικό αυτό. Μα τη τεχνητή νοημοσύνη είναι απειλητική. Πρόκειται για ένα κεφαλόι από της επιστήμης που μας κάνει να συνειδηποτίζουμε ότι εμείς οι άνθρωποι δεν έμαστε η κορυφώδης της εξέλιξης. Ήδη υπάρχουν μηχανήματα που μπορούν να κάνουν κάπια πράγματα καλύτερα από εμάς. Αυτή η αυτονομία των μηχανημάτων μακροχρόνια θα αποτελέσει πρόβλημα πολύ ουσιαστικό και πρακτικό.

Η ανθρωπότητα πι έχει να κερδίσει τελικά από την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, κύριε Mueller;

Η σάντη της τεχνητής νοημοσύνης δεν είναι κάτι που θα έρθει σε μία μέρα, είναι ένα γεγονός το οποίο συντελείται εδώ και δεκαετίες και θα συνεχίσει να συντελεῖται. Το γεγονός ότι οι απλοί άνθρωποι δεν το βλέπουν δε σημαίνει ότι δε συμβαίνει. Ακόμη και τη τρέπεζά μου πι μαίρει πιλέφωνα και με ενημερώνει για τις κινήσεις της πιστωτικής μου κόρτας, χρηματοποιεί έναν αλγόριθμο τεχνητής νοημοσύνης. Η τεχνητή νοημοσύνη μπαίνει πάλι στη ζήνη μας από την πίσω πόρτα. Σήμερα αν χάσεις το λαρτό σου ή το κιντό σου, έχεις χώρα ήδη ένα σημαντικό κομμάτι της ζωής σου. Εχουμε ένα είδος ερωτικής σχέσης με τα μηχανήματα.

Υπάρχουν προβληματικές χρήσεις που δεν προκαλούν ή προκύπτουν ήδη από την τεχνητή

νοημοσύνη;

Σαφώς, Καταρχήν τη δυνατότητα ανάλυσης δεδουλεύνων έχει αυξηθεί τόσο πολύ που δεν υπάρχει η έναστρη απόκτηση. Ούτε η Στάζ, η περίρρυτη μυστική αστυνομία της πρώιμης Ανατολικής Γερμανίας, δεν κατέφερε να ελέγχει την ανθρωποφάρα με τον πρόποτα πλέοντα σημεριάτα στην πατέρα της μητρός της. Ενας άλλος τομέας είναι η στρατιωτική χρήση. Στης ΗΠΑ οι βασικοί χρηματοδότης της έρευνας πάνω στην τεχνητή νοημοσύνη είναι ο στρατός, καθώς η χρήση της συγκεκριμένης τεχνολογίας δεν έχει κόστος σε ανθρώπινη ζωή. Πάλι οι πορείες να βαρύνουν διάστημα αλληληροχρόνων προβλήματα που έχει πιλότους.

Οι απλοί άνθρωποι ποιοι είναι η στάση που πρέπει να κρατήσουν τελικά, κύριε Mueller, απέναντι στην τεχνητή νοημοσύνη; Εξοκείωση ή ανονυμία;

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι εργαλείο. Και όπως όλα τα εργαλεία πρέπει να αντημετωπίζεται με τις χρήσεις της, αλλά και με την επιγνώση των κινδύνων που μπορεί να ελλοκεύουν. Από εκεί και πέρα ακόμα και οι ειδικοί δεν ξέρουμε πια απλαστά στους υπολογιστές μας. Μία κρατική αντημετώπιση είναι σημαντική με τη συναίσθηση όμως ότι τεκνολογίες, αν και χρήσιμες, αποκτούν τη δύναμη τους δύναμη από ένα απημένο και μετά. Ο αύγχρονος άνθρωπος όταν δεν είναι στο live ή έχει το κινητό του κλειστό είναι σαν να μην υπάρχει πιλότου.

